

**Ilmiy amaliy
jurnal
№ 2 (4)
2026**

**YANGI
O'ZBEKISTON
IQTISODIYOTI**

“YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI” *jurnali 2-son 2026 yil*

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI
O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI**

YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI

2

ISBN 978-9943-5256-3-4

Toshkent – 2026

MUNDARIJA

Аслонов С.М., Амиджанова М.М. Развитие бизнес-идей (стартапов) предпринимательской деятельности в Республике Таджикистан.....	7
Умаров И.Ю. Современные тенденции инновационного развития пищевой промышленности Узбекистана.....	13
Akbaraliyeva D., Mirzamahmudova M. Bank tizimi tarixi va rivojlanishi.....	16
Mamajonova N.A. Qurilish korxonalarida innovatsion boshqaruv faoliyati samaradorligini baholash ko‘rsatkichlari arxitekturasi.....	22
Ahmadkulov D.R., Xamrayev O.Y., Khattobov U.B. Kriptovalyutaga soliq solishda jahon tajirabasi va muammolar.....	25
Toshpulatov A.M. Qurilish materiallari sanoati korxonalarining ishlab chiqarish hajmini baholash usullari.....	30
Bahromov Sh.F. Jahonda to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalarning (TXXI) iqtisodiy rivojlanish bilan bog‘liqligini tahlili.....	34
Kalmuratov B., Izzetov B., Yusupova J., Shamuratova A. Calculation in econometric models of human capital financing in innovation management in Uzbekistan.....	39
Sultonov B.M. Oilaviy korxonalar faoliyatini boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmiga ta‘sir etuvchi omillar va ularni baholash asoslari.....	43
Юсупов М.Х. Фарғона вилояти маҳаллаларида ижтимоий омилларнинг иқтисодий барқарорликка таъсири: демография, гендер ва миграция таҳлили.....	47
Жаббаров К.Й., Жалолов И.Х., Эркинов М.Д. Молиявий ҳисобот тизимининг моҳияти ва шаклланиш бошқичлари.....	57
Гулямова Н.Х. Саноат корхоналарини инновацион ривожланиши ва миллий иқтисодиёт ўсиши.....	61
Arziboyeva R.S. Banklarda asosiy vositalar va mablag‘lar hisobini takomillashtirish.....	64
To‘raboyev Q.Q. Raqamli iqtisodiyot sharoitida mamlakatimizda soliq tizimini modernizatsiya qilish va sun‘iy intellekt hamda Big Data yordamida nazorat.....	67
Tojiboyev I.I. Raqamli biznes va elektron tijoratni soliqqa tortishning dolzarb masalalari va yechimlari.....	70
Xolmirzayev I.O. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlari faoliyatining rivojlantirishning iqtisodiy yo‘llari.....	74
Saidova M.J. Sanoat tarmoqlari transformatsiyasi sharoitida texnologik eskirish va modernizatsiya muammolari.....	79
Usmonova N.A. Andijon viloyatida kichik korxonalar faoliyat samaradorligiga ta‘sir etuvchi omillarni statistik va ekonometrik tahlil qilish.....	83
Xaydarov M.T., Jannazarova G.K. Bozor infrastrukturasi va uning rivojlanish istiqbollari.....	87
Худайназарова Д.Г. Фармацевтика корхоналарида харажатларга доир ахборотларни бухгалтерия ҳисоботларида очиб бериш тартибини такомиллаштириш.....	93
Madaminov A.M. O‘zbekistonda sanoat tarmoqlari faoliyatida oziq-ovqat sanoati rivojlantirish istiqbollari.....	99
Zufarova G.A. Kambag‘al va ishsiz fuqarolarni tadbirkorlikka jalb qilish masalalari.....	103
Ergashev I.I. Kichik korxonalar investitsiyaviy jozibadorligini samarali boshqarishda jahon amaliyoti tajribasi.....	106
Sativaldiyeva G.X. Ijara munosabatlarini mohiyati, ahamiyati va tasniflanishi.....	110
Kamilova A.N. Sanoat korxonalarida mehnat unumdorligini oshirishda mehnatni normalashtirish tizimining o‘rni va ahamiyati.....	115
Базарова Г.Г. Занятость населения в Узбекистане – теоретико-методологические основы анализа и практические механизмы решения проблем.....	119
Turabov B.T. Byudjet taqchilligi va xalqaro moliyaviy oqimlarning ta‘siri.....	125
Xamzaev A.N. Mamlakatimizda kapital bozorini rivojlantirish yo‘llari.....	131
Xamzaev A.N., Mirzajonov M. Mamlakatimizdagi xususiy korxonalarining raqobatbardoshligini oshirish yo‘llari.....	136

Raximova L.Sh. Innovatsion iqtisodiyot sharoitida ayollar tadbirkorligining roli va uning turmush farovonligiga ta'siri.....	141
Nosirov S.N. ESG tamoyillarini joriy etish orqali sug'urta kompaniyalarining moliyaviy barqarorligini oshirish mexanizmlari.....	146
Maxkamov X.M. Tijorat banklarida muammoli kreditlar ulushini kamaytirishning iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish.....	150
Hamrakulova M.F. Sanoat korxonalarida innovatsion boshqaruv mexanizmlarining mahsulot sifati va bozor raqobatbardoshligiga ta'siri.....	153
Mirzayeva L.S. O'zbekiston qimmatli qog'ozlar bozoridagi aksiyalar likvidligini oshirish yo'llari.....	157
Очилов Ж.Ж. Инновацион ривожланишда кичик бизнес фаолияти экотизимининг роли..	160
Usubjonov Z.V. Qurilish materiallari bozori mohiyati va uning xususiyatlari.....	165
Bekmurodov N.X. Hududiy iqtisodiy rivojlanishning nazariy asoslari va konsepsiyalari.....	170
Yusupova M.B. Zamonaviy boshqaruv tizimi va strategik boshqaruv hisobi.....	175
Xudayberdiyev O.A. Globallashuv sharoitida elektron tijorat orqali tadbirkorlik subyektlarining xalqaro savdo munosabatlarini rivojlantirish mexanizmlari.....	179
Bo'stonova N.A. Andijon viloyatida kichik biznes subyektlarining salohiyatini tahlili.....	187
Bo'stonova N.A., Nematjonova R.D. O'zbekistonda aholining daromadlari va iste'mol xarajatlarining biznes rivojlanishiga ta'siri.....	192
Hamidova Sh.O. Sanoat korxonalarida mehnatni tashkil etish va boshqarish samaradorligi tahlili.	196
Abdullayeva Z.S. Maxsus iqtisodiy zonalar faoliyatining ijtimoiy va institutsional samaradorligi.	199
Duvshatova N.K. Hududlararo iqtisodiy nomutanosiblikni tartibga solishda investitsion yondashuvlarning samaradorligi.....	203
Усманова А.Б. Цифровая составляющая устойчивого развития региональной туристской системы (на примере Бухарской области).....	207
Qidirniyazov A.Sh. Uy-joy qurilishida kapital qo'yilmalar hajmi va yakuniy natijalar o'rtasidagi bog'liqlikni ekonometrik modellashtirish.....	213
Dexkanova Sh.K. Aylanma iqtisodiyotning barqaror rivojlanishdagi ro'li.....	217
Gulimboyev S.I., Rejapov X.X. Aholining farovonligini ta'minlashda ijtimoiy qo'llab-quvvatlashning o'rni.....	221
Mamatov B.S. O'zbekistonning investitsion imkoniyatlari: asosiy tendensiya va natijalar.....	226
Kamoldinova N.A. Ayollar tadbirkorligini rivojlantirish – ular bandligini ta'minlashning asosi.	231
Aminboyev J.O. Amortizatsiya hisobida foydali xizmat muddatini aniqlash: nazariy va amaliy yondashuvlar.....	235
Maxramova N.Y. Strategik menejmentda kadriyatlar zanjiri: raqobatbardoshlikni oshirishning konseptual asoslari.....	241
Usmanova S.S. Innovative development of the pharmaceutical industry.....	245
Faxriddinova N.N. Yashil tadbirkorlik va uning iqtisodiyotdagi o'rni.....	250
Захирова Г. Тиббий туризм хизматлари бозори ривожланишининг хориж тажрибаси.....	254
Абдуллоев А.Ж. Барқарор ривожланиш стратегияси асосида минтақавий саноатлашувни амалга оширишнинг хорижий мамлакатлар амалиёти.....	258
Sharapova N.K. Hududlarni barqaror rivojlantirish dasturlarini xalqaro standartlar tizimiga moslashtirish imkoniyatlari.....	264
Rahmatullayeva D.O. Demografik omillar va bandlik samaradorligi o'rtasidagi munosabatlar..	272

AYLANMA IQTISODIYOTNING BARQAROR RIVOJLANISHDAGI RO‘LI

РОЛЬ ЦИРКУЛЯРНОЙ ЭКОНОМИКИ В УСТОЙЧИВОМ РАЗВИТИИ

THE ROLE OF THE CIRCULAR ECONOMY IN SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Dexkanova Shodiyona Kaxramon qizi

O‘zMU talabasi Tel: 900647636

Anotatsiya

Mazkur maqolada aylanma iqtisodiyot tushunchasi, uning barqaror rivojlanishni ta’minlashdagi o‘rni va an’anaviy lineer iqtisodiyotdan farqli jihatlari yoritilgan. Shuningdek, aylanma iqtisodiyot tamoyillarining resurslardan samarali foydalanish, chiqindilarni kamaytirish va ekologik muammolarni hal etishdagi ahamiyati tahlil qilingan. Maqolada O‘zbekistonning yashil iqtisodiyotga o‘tish jarayonida aylanma iqtisodiyot bo‘yicha amalga oshirilayotgan islohotlar, davlat strategiyalari hamda 2025–2030 yillarga mo‘ljallangan asosiy maqsadlar misollar asosida ko‘rib chiqilgan.

Kalit so‘zlar: Aylanma iqtisodiyot, Barqaror rivojlanish, Lineer iqtisodiy model, Resurslardan samarali foydalanish, Ta’minot zanjiri (circular supply chain), Teskari logistika, ekologik barqarorlik, Issiqxona gazlari emissiyasi, Suv resurslari tanqisligi, Qayta foydalanish va regeneratsiya.

В данной статье раскрывается понятие циркулярной экономики, её роль в обеспечении устойчивого развития и отличия от традиционной линейной экономики. Также анализируется значение принципов циркулярной экономики в эффективном использовании ресурсов, сокращении отходов и решении экологических проблем. В статье на примерах рассматриваются реформы, государственные стратегии и основные цели на 2025–2030 годы, реализуемые в Узбекистане в рамках перехода к зелёной экономике и развития циркулярной экономики.

Ключевые слова: Циркулярная экономика, Устойчивое развитие, Линейная экономическая модель, Ресурсоэффективность, Циркулярная цепочка поставок, Обратная логистика, Экологическая устойчивость, Выбросы парниковых газов, Дефицит воды, Повторное использование и регенерация.

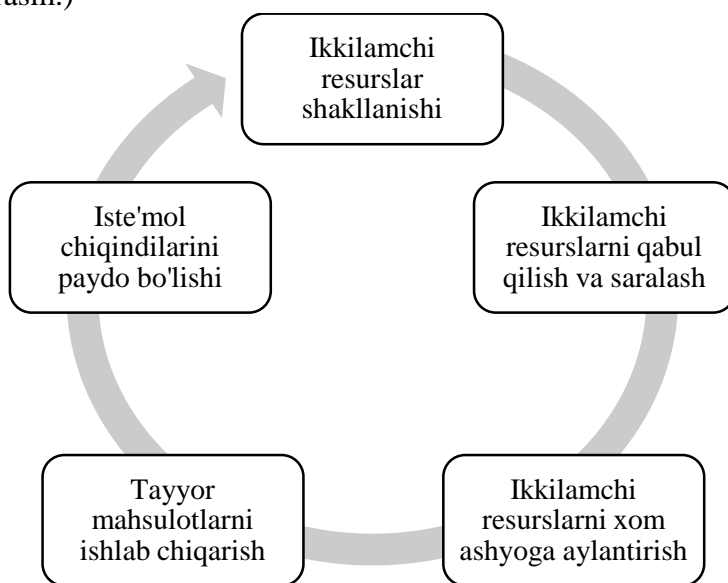
This article examines the concept of the circular economy, its role in ensuring sustainable development, and its differences from the traditional linear economy. It also analyzes the importance of circular economy principles in the efficient use of resources, waste reduction, and addressing environmental challenges. The article reviews, through examples, the reforms, government strategies, and key objectives for 2025–2030 being implemented in Uzbekistan as part of the transition to a green economy and the development of a circular economy.

Keywords: Circular economy, Sustainable development, Linear economic model, Efficient use of resources, Circular supply chain, Reverse logistics, Environmental sustainability, Greenhouse gas emissions, Water scarcity, Reuse and regeneration.

Bugungi kunda aylanma iqtisodiyot mavzusi global darajada eng muhim masalalardan biriga aylandi. Hozirgi lineer iqtisodiy model — “olish, ishlab chiqarish va tashlash” tamoyili — resurslarni tezda sarflanayotganligini ko‘rsatmoqda. 2025-yil holatiga ko‘ra global iqtisodiyotning atigi 6,9% i aylanma tamoyillarga tayangan. Bu ko‘rsatkichlar shuni anglatadiki, materiialarning 93% dan oshig‘i bir martalik foydalanishga mo‘ljallangan va chiqindilar sifatida tashlab yuborilmoqda. Resurslarni qazib olish va qayta ishlash global issiqxona gazlari emissiyasining taxminan 50-55%ini hamda biologik xilma-xillikning yo‘qolishi va suv tanqisligining 90% dan ortig‘ini keltirib chiqarmoqda. Bu

raqamlar shuni anglatadiki, ushbu jarayonlar muhim ekologik muammolarni yuzaga keltiradi va natijada global iqtisodiyotga trillion dollar zarar yetkazishi mumkin [1].

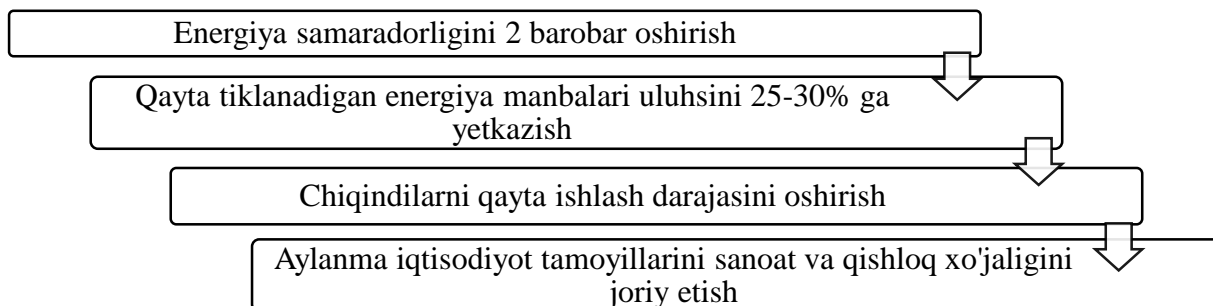
Biz yashayotgan dunyo tez sur’atlar bilan o‘zgarib bormoqda va bu jarayonga insoniyatning ta’siri muhim ahamiyatga ega. Asosiy masalalardan biri barqarorlikni ta’minlashdir, ya’ni kelajak avlodlarning ehtiyojlarini qondirish imkoniyatlarini yo‘qotmasdan, hozirgi kundagi talablarni ham qondirish zarur. Aylanma iqtisodiyotga o‘tishni osonlashtirish uchun biznesdagi asosiy qaror qabul qiluvchilar uchun mahsulot dizayni strategiyalari, biznes modeli strategiyalari va misollar ro‘yxati taqdim etiladi. Ushbu doira, shuningdek, aylanma iqtisodiyot uchun kelajakdagi tadqiqot talab qiladi [2]. Unda aylanma iqtisodiyotning tizimli zanjiri quyidagi algoritmik sxemada bo‘lishligi maqsadga muvofiqdir. (1-rasm.)

1-rasm. Aylanma iqtisodiy ta’minot zanjiri [2].

Aylanma iqtisodiy ta’minot zanjiri — bu kompaniyalar qabul qilishi kerak bo‘lgan yondashuv. Ushbu qayta tiklanadigan model e’tiborni qayta foydalanish, ta’mirlash, qayta ishlab chiqarish, qayta ishlash va samarali teskari logistikani rag‘batlantirish orqali materiallarni iloji boricha uzoqroq saqlashga qaratadi. Tizimdan qiymatni yo‘qotish o‘rniga, dairesel ta’minot zanjirlari iloji boricha uni saqlab qolish, tiklash va yangilash uchun mo‘ljallangan. Aylanma iqtisodiy ta’minot zanjiri — bu mahsulotlar va materiallarning iqtisodiy va funksional qiymatini saqlab, qiymat zanjirida imkon darajada davom etishini ta’minlash maqsadida yaratilgan tizimdir. Bu tizim zanjiri esa quyidagi elementlarga e’tibor beradi [1]:

O‘zbekiston ham so‘ngi yillarda barqaror rivojlanish yo‘lida yashil iqtisodiyot masalasini muhim o‘ringa qo‘ymoqda. Bu jarayonda esa yashil iqtisodiyotni rivojlantirishda asosiy rolni egallovchi aylanma iqtisodiyot masalasi asosiy e’tiborni tortadi, chunki mamlakatimiz bugungi kunda asosiy va global miqyosda muammoga aylanib borayotgan suv tanqisligi, chiqindi muammolari va energiya samaradorligi bilan bog‘liq masalalarga duch kelmoqda. Shu bois, O‘zbekiston Prezidentining PF-4477-sonli “2019-2030-yillarda O‘zbekiston Respublikasini yashil iqtisodiyotga o‘tkazish strategiyasi”gi Farmoni qabul qilinib, unda quyidagi maqsadlar o‘z ichiga olgan:

2-rasm. O‘zbekiston Respublikasini yashil iqtisodiyotga o‘tkazish strategiyasi maqsadlari [6].

2025-yil O‘zbekiston Respublikasida “Atrof-muhitni asrash va “yashil” iqtisodiyot yili” deb e’lon qilingan bo‘lib, bu davlat dasturi yashil texnologiyalar, chiqindi boshqaruvi, suv resurslarini tejash va qayta tiklanadigan energiya manbalarini rivojlantirish kabi strategik yo‘nalishlarga alohida ustuvorlik beradi [3]. Aylanma iqtisodiyot tamoyillari – resurslarni qayta foydalanish, chiqindilarni minimallashtirish va tabiatni regeneratsiya qilish – ushbu jarayonning asosiy tarkibiy qismi sifatida qaralib, 2019-2030 yillarga mo‘ljallangan “Yashil iqtisodiyotga o‘tish strategiyasi”ni amalda mustahkamlashga xizmat qilmoqda [4]. O‘zbekiston yashil iqtisodiyotga o‘tish yo‘lida aylanma iqtisodiyot tamoyili amalda asta-sekinlik bilan qo‘llashni boshlagan. Bu jarayon bir qancha strategiya va xalqaro hamkorlikka asoslangan holda, ijobiy natijalarni ko‘rsatmoqda. 2025-yil holatiga ko‘ra, mamlakatda quyosh va shamol energiyasi quvvati sezilarli darajada oshgan. Masalan, Navoiy, Buxoro va Samarqand viloyatlarida qurilgan yangi stansiyalar energiya samaradorligini oshirib, qazilma yoqilg‘iga bog‘liqlikni kamaytirmoqda. Bu loyihalar aylanma iqtisodiyotning “qayta tiklanadigan resurslardan foydalanish” tamoyilini to‘liq aks ettiradi [5]. Toshkent shahri va boshqa yirik markazlarda chiqindi saralash punktlari va qayta ishlash korxonalari faoliyati kengaymoqda. Plastmassa, qog‘oz va shisha chiqindilarini qayta ishlash darajasi ortib bormoqda, bu esa “qayta ishlash” va “materillarni qayta ishlatish” tamoyillarini amalda qo‘llashga misol bo‘lmoqda [6]. Yirik savdo tarmoqlari (masalan, Korzinka.uz va boshqalar) plastik idish va paketlarni qaytarib olish dasturlarini joriy etgan. Shuningdek, “Yashil makon” milliy loyihasi doirasida mahalliy darajada chiqindilarni saralash va qayta foydalanish tashabbuslari faollashmoqda [7]. To‘qimachilik sanoatida eski matolarni qayta ishlab, yangi mahsulotlar ishlab chiqarish tajribalari boshlangan. Qishloq xo‘jaligida organik o‘g‘itlardan foydalanish va suvni tejaydigan texnologiyalar tabiatni regeneratsiya qilish tamoyiliga mos keladi [8]. 2025-2030 yillarda O‘zbekiston qayta tiklanadigan energiya manbalarining ulushini 30-40% ga oshirishni, chiqindilarni qayta ishlash ko‘rsatkichini 50% dan yuqoriga olib chiqishni va millionlab yashil ish o‘rinlarini yaratishni maqsad qilmoqda. Ushbu maqsadlarga erishish uchun qonunchilikni yaxshilash, aholining ekologik tafakkurini oshirish va xorijdan investitsiyalarni jalb qilish muhimdir. O‘zbekistonning yashil iqtisodiyotga o‘tish jarayoni nafaqat ekologik muammolarni hal etishga, balki iqtisodiy raqobatbardoshlikni kuchaytirishga va barqaror rivojlanishni ta’minlashga qaratilgan muhim bir qadamidir. Quyida keltirilgan 1-jadvalda turli manbalarning sentizlashtirilishi orqali muallif hisob-kitobi bo‘yicha joriy yil holatiga ko‘ra va 2030-yilga borib rejalashtirilayotgan yashil va aylanma iqtisodiyot yo‘nalishidagi asosiy raqamlar jamlangan.

1-jadval

2030-yilga borib rejalashtirilayotgan yashil va aylanma iqtisodiyot yo‘nalishi

Ko‘rsatkich	2025-yil holati /	Izoh / Maqsad (2030-yilgacha prognoz)	Manba
Qayta tiklanadigan energiya ulushi (elektr ishlab chiqarishda)	23-26% (quyosh va shamol ~9-11 mlrd kVt/soat)	25-40% ga yetkazish	Energiya vazirligi, 2025 hisobotlari [11].
Qayta tiklanadigan energiya quvvati	Taxminan 3.65-4.5 GVt (quyosh va shamol)	27 GVt ga yetkazish	Mordor Intelligence va vazirlik ma’lumotlari [12].
Chiqindi hosil bo‘lishi (maishiy)	Yiliga ~14-35 mln tonna / m ³	Qayta ishlash darajasini 50%+ ga oshirish	Ekologiya vazirligi va prezident taqdimotlari [13].
Qayta ishlangan chiqindi darajasi	10-20% (plastik va qog‘oz ~185-400 ming tonna)	50%+ ga yetkazish	Ekologiya vazirligi va loyihalar hisobotlari [14].
Qayta ishlangan qog‘oz chiqindisi	Yiliga 185-700 ming tonna (104 ta korxonalar)	To‘liq saralash va qayta ishlatish	Chiqindilarni boshqarish agentligi [15].

Yashil energiya ishlab chiqarish	23 mlrd kVt/soat (prognoz)	Aholining yillik iste'molini qoplash	O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi. (2024). <i>Yashil energetikani rivojlantirish bo'yicha yig'ilish materiallari</i> . Toshkent. [16].
----------------------------------	----------------------------	--------------------------------------	--

Bu raqamlar mamlakatning qayta tiklanadigan energiya va chiqindilarni qayta ishlashdagi hozirgi holatini hamda kelajakdagi maqsadlarini aniq ko‘rsatadi. Hozirgi kunda elektr energiyasining 23-26% qismiga yaqinini quyosh, shamol va gidroenergetika manbalaridan olishmoqda. Ushbu ko‘rsatkich 2030-yilga kelib, 54% ga yetishi mo‘ljallangan – ya’ni energiyamizning yarimdan o‘rtog‘i toza manbalardan ta’minlanadi. O‘zbekistonning hozirgi kundagi qayta tiklanadigan energiya: quyosh va shamol stansiyalarining quvvati 3,65-4,5 gigavatt atrofida, 2030-yilga kelib esa bu ko‘rsatkichlar 12-20 gigavattga yetkazilishi rejalashtirilmoqda. Har yili 14-35 million tonna maishiy chiqindi hosil bo‘lmoqda. Bu katta raqam, lekin uni boshqarish va qayta ishlash orqali chiqindi muammosini kamaytirish mumkin. Hozir chiqindilarning: plastik va qog‘ozlarning 185-700 ming tonnasi ya’ni 10-20%i qayta ishlanmoqda, kelgusida esa bu ko‘rsatkichlarni 50% va undan yuqori ko‘rsatkichlarga yetkazish maqsad qilingan. Yiliga 185 mingdan 700 ming tonnagacha qog‘oz chiqindisi qayta ishlanmoqda, va bu jarayon bilan 100 dan ortiq korxonalar faoliyati bog‘liq. Bu aylanma iqtisodiyotning sodda, lekin muhim namunalardan biridir. 2025-yilda taxminan 23 milliard kilovatt-soat toza energiya ishlab chiqarilmoqda. Bu raqam aholi ehtiyojining katta qismini qoplay boshlaganini bildiradi.

Ekologik ta’sirni baholashda keng qo‘llaniladigan IPAT modeli [10] (Ehrlich va Holdren, 1971) quyidagi formula bilan ifodalanadi:

$$I = P \times A \times T$$

bu yerda I — ekologik ta’sir, P — aholi soni, A — jon boshiga iste’mol darajasi, T — texnologiya ta’sir koeffitsiyenti [9].

Lineer iqtisodiyotda T faktori yuqori bo‘lib, resurs sarfi va chiqindilarni oshiradi. Aylanma iqtisodiyot esa qayta foydalanish, ta’mirlash va regeneratsiya orqali T ni sezilarli pasaytiradi. Masalan, materiallarni qayta aylantirish T ni 20–40% ga kamaytirishi mumkin, natijada aholi va iqtisodiy o‘tish sharoitida ham ekologik ta’sirni barqaror ushlab turish imkoniyati paydo bo‘ladi.

Aylanma iqtisodiyot lineer modelning salbiy oqibatlarini kamaytirish va resurslardan samarali foydalanishni ta’minlash orqali barqaror rivojlanishda muhim vosita hisoblanadi. O‘zbekistonning yashil iqtisodiyotga o‘tish jarayonida aylanma iqtisodiyot tamoyillari energiya samaradorligini oshirish, chiqindilarni qayta ishlash va ekologik barqarorlikni mustahkamlashga xizmat qilmoqda. Ushbu yondashuv kelajak avlod uchun barqaror va xavfsiz iqtisodiy-muhit yaratishda muhim ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Reconomy. (2025, 5 December). *A Circular Economy supply chain: How circularity is reshaping global operations*. Reconomy.com. <https://www.reconomy.com/2025/12/05/circular-economy-supply-chain/>
2. Nancy M. P. Bocken, de Pauw, I., Bakker, C., & van der Grinten, B. (2016). Product design and business model strategies for a circular economy. *Journal of Industrial and Production Engineering*, 33(5), 308–320.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 30-yanvardagi “O‘zbekiston-2030” strategiyasini “Atrof-muhitni asrash va “yashil iqtisodiyot” yilida amalga oshirishga oid davlat dasturi to‘g‘risida”gi PF-16-sonli Farmoni. <https://lex.uz/uz/docs/-7369703>
4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 4-oktabrdagi “2019 — 2030-yillar davrida O‘zbekiston Respublikasining “yashil” iqtisodiyotga o‘tish strategiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi PQ-4477-sonli Qarori.
5. Energiya vazirligi ma’lumotlari (2025). Qayta tiklanadigan energiya loyihalari statistikasi.
6. Ekologiya vazirligi hisobotlari (2025). Chiqindi boshqaruvi holati.

7. “Yashil makon” milliy loyihasi rasmiy ma’lumotlari (2023-2025).
8. Qishloq xo‘jaligi vazirligi va xalqaro loyihalar hisobotlari (2025).
9. NTU China Global Warming Blog. (n.d.). I = P-A-T Model. Nanyang Technological University, Singapore. <https://blogs.ntu.edu.sg/chinaglobalwarming/i-p-a-t-model/>
10. Paul R. Ehrlich, & John Holdren. (1971). Impact of population growth. *Science*, 171(3977), 1212–1217.
11. O‘zbekiston Energetika vazirligi. (2025). *Qayta tiklanadigan energiya manbalari bo‘yicha 2025-yil hisoboti*. Toshkent: Energetika vazirligi.
12. Mordor Intelligence. (2025). *Uzbekistan Renewable Energy Market Report*. Retrieved from <https://www.mordorintelligence.com>; O‘zbekiston Energetika vazirligi ma’lumotlari.
13. O‘zbekiston Ekologiya vazirligi; O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti taqdimotlari. (2024). *Maishiy chiqindilarni boshqarish bo‘yicha ma’lumotlar*.
14. O‘zbekiston Ekologiya vazirligi. (2024). *Loyihalar hisobotlari: chiqindilarni qayta ishlash dasturi*. Toshkent.
15. O‘zbekiston Chiqindilarni boshqarish agentligi. (2024). *Qog‘oz chiqindisini qayta ishlash bo‘yicha statistika*. Toshkent.
16. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi. (2024). *Yashil energetikani rivojlantirish bo‘yicha yo‘l xaritasi va materiallar*. Toshkent: Prezident Administratsiyasi.

UDK:364.01

**AHOLINING FAROVONLIGINI TA’MINLASHDA IJTIMOY QO‘LLAB-
QUVVATLASHNING O‘RNI**

**РОЛЬ СОЦИАЛЬНОЙ ПОДДЕРЖКИ В ОБЕСПЕЧЕНИИ БЛАГОСОСТОЯНИЯ
НАСЕЛЕНИЯ**

**THE ROLE OF SOCIAL SUPPORT IN ENSURING THE WELL-BEING OF THE
POPULATION**

Gulimboyev Sindor In‘omjon o‘g‘li

O‘zbekiston Milliy Universiteti, Iqtisodiyot fakulteti, Moliya va moliyaviy texnologiyalar
yo‘nalishi 2-kurs talabasi

Ilmiy rahbar: O‘zMU, Moliya va kredit kafedrasini mudiri
i.f.d., professor **X.X.Rejapov**
ORSID: 0000-0001-5403-9400

Annotatsiya

Ushbu maqolada davlat tomonidan aholini ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash tizimining mazmun-mohiyati, ahamiyati va jamiyat taraqqiyotidagi roli yoritilgan. Shu bilan bir qatorda, ijtimoiy himoya siyosatining dolzarbligi, uni amalga oshirish mexanizmlari hamda asosiy yo‘nalishlari tahlil qilingan. Maqolada aholini ijtimoiy qo‘llab-quvvatlashning asosiy turlari-pensiya va nafaqalar, moddiy yordam, imtiyozlar, subsidiyalar hamda ijtimoiy xizmatlar tizimi keng ko‘rib chiqilgan.

Kalit so‘zlar. Pensiya ta‘minoti, kambag‘allikni qisqartirish, ijtimoiy nafaqa, ijtimoiy himoya, imtiyoz, bandlik, subsidiya.

В этой статье освещены содержание, значение и роль государственной системы социальной поддержки населения в развитии общества. Наряду с этим проанализирована актуальность политики социальной защиты, механизмы её реализации и основные направления. В статье подробно рассмотрены основные виды социальной поддержки